

Mģ.iur., **Sergey Alekseev**, Doctoral student
Rīga Stradiņš University
Faculty of Law
Latvia

Legal aspects of employment of the board members of a capital company

Abstract. The author of this article considers the status of a member of the Board, as well as the types of contracts to be concluded with a member of the Board, among them the contract of authorization, contractor's contract, contract of employment. The occupation of a board member of a capital company is enlisted in the Classification of occupations. In addition, the author describes the features determining the status of a board member as an employee in accordance with the law «On State Social Insurance» and the law «On Personal Income Tax». The author's conclusions are supported by the jurisprudence, which is also analyzed in the article

Keywords: status of a member of the Board, Classification of Occupations, an employee, contract of trust management, contract of work and labour, employment contract, tax legislation.

Mģ.iur., **Sergejs Aleksejevs**, doktorants
Rīgas Stradiņa universitāte
Juridiskā fakultāte
Latvija

Kapitālsabiedrības valdes locekļa nodarbinātības tiesiskie aspekti

Anotācija. Rakstā tiek apskatīts valdes locekļa statuss un ar valdes locekli slēdzamo līgumu veidi, proti: pilnvarojuma līgums, uzņēmuma līgums, darba līgums. Profesija – kapitālsabiedrības valdes loceklis ir definēta kā patstāvīga profesija Profesiju klasifikatorā. Papildus tam, rakstā tiek apskatītas pazīmes, pēc kurām valdes locekļa statuss atbilst darbinieka statusam atbilstoši likumu «Par valsts sociālo apdrošināšanu» un «Par iedzīvotāju ienākumu nodokli» normām. Autora izdarītos secinājumus apstiprina arī rakstā analizētā tiesu prakse.

Atslēgas vārdi: Valdes locekļa statuss, Profesiju Klasifikators, darbinieks, pilnvarojuma līgums, uzņēmuma līgums, darba līgums, nodokļu likumdošanas īpatnības.

Mg.iur., **Сергей Алексеев**, докторант
Рижский университет им. Страдыня
Юридический факультет
Латвия

Правовые аспекты занятости членов правления обществ капитала

Аннотация. В статье автор рассматривает статус члена правления, а также виды договоров, заключаемых с членом правления, в частности: договор уполномочивания, договор подряда, трудовой договор. Профессия – член правления общества капитала, является профессией в соответствии с Классификатором профессий. Кроме того, в статье рассматриваются признаки определения статуса члена правления как работника, в соответствии с нормами закона «О государственном социальном страховании» и закона «О подоходном налоге с населения». Сделанные автором выводы подтверждаются судебной практикой, которая также анализируется в статье.

Ключевые слова: статус члена правления, Классификатор профессий, работник, договор уполномочивания, договор подряда, трудовой договор, особенности налогового законодательства.

Ievads.

Pēdējo gadu laikā kļūst aktuāls jautājums par kapitālsabiedrību valdes locekļu nodarbinātības veidu, rakstiska līguma noslēgšanu un aizsardzību, kas noteikta valdes loceklim. Šādas aktivitātes minētajā jomā veicināja arī grozījumi nodokļu likumos, kuri būtiski skāruši valdes locekļu iespējamo atlīdzības /darba algas noteikšanu. Grozījumu rezultātā vairākas atšķirības līgumu veidos faktiski tika dzēstas. Atsevišķi tiesas procesi par valdes locekļu atbildību situācijās, kad ar valdes locekli netika noslēgts rakstisks līgums, izraisīja vairākas interpretācijas iespējas. Rakstā tiek pievērsta uzmanība novitātēm valdes locekļa nodarbinātības traktējumā, kuras noteiktas jaunā nacionālā un Eiropas tiesu praksē, kā arī grozījumi nodokļu likumos, kuri izpaudušies «valdes locekļa nodokļa» ieviešanā.

Darba mērķis un metodes. Apzināt normatīvo regulējumu un prakses tendences par valdes locekļa nodarbinātību. Aplūkot izplatītākās kapitālsabiedrību valdes locekļu nodarbinātības formas. Noskaidrot, kad valdes locekļa amata pienākumi ir attiecināmi uz darba pienākumiem. Kur ir robeža, kad valdes locekļa veiktie pienākumi tiek uzskatīti par darba tiesiskajām attiecībām šodienas judikatūras izpratnē. Ar

valdes locekli noslēgtā līguma veids un forma. Valdes locekļa amata pienākumi un tiesiskā aizsardzība, garantijas. Veicot zinātnisko pētījumu, nepieciešams apzināt problēmjautājumus, tiesas praksi šajos jautājumos, izpētīt, kādus ieguvumus dos grozījumu piemērošana. Darbā izmantota juridisko tekstu un literatūras analīze, kā arī tiesu prakses analīze, izmantojot aprakstošo un analītisko metodi. Pētnieciskā darba informatīvā bāze ir nacionālie un starptautiskie tiesību akti, kā arī tiesu prakse.

Rezultāti. Valde ir kapitālsabiedrības izpildinstitūcija, kura vada un pārstāv sabiedrību. Sabiedrībā ar ierobežotu atbildību (turpmāk tekstā – SIA) valdes locekļu ievēlēšana un atsaukšana ir dalībnieku sapulces, savukārt akciju sabiedrībā (turpmāk tekstā – AS) – padomes kompetencē. Valdes locekļa ievēlēšanai ir nepieciešama viņa piekrišana, kā arī atkarībā no kapitālsabiedrības veida – dalībnieku sapulces (SIA) vai padomes (AS) lēmums par ievēlēšanu [1]. Tas nozīmē, ka tikai valde ir likumiskais sabiedrības pārstāvis, kas tiesīgs rīkoties sabiedrības vārdā attiecībās ar trešajām personām. Tā kā par sabiedrības likumisko pārstāvi var būt tikai konkrēta institūcija – valde, tad ne dalībnieku sapulce, ne padome nevar izveidot alternatīvu institūciju, kas aizvieto

vai dublē valdes pārstāvības tiesības [2, 137. lpp.]. Pieļaujams noteikt tikai tādu valdes locekļu pārstāvības tiesību modeli, kurā katram valdes loceklim ir faktiskas iespējas ar savu rīcību ietekmēt kapitālsabiedrības gribas izteikumu [3]. Atsevišķa valdes locekļa atstādināšana nenožīmē, ka arī pārējiem valdes locekļiem ir atņemtas valdes locekļu pilnvaras, tai skaitā pienākums sasaukt dalībnieku sapulci, lai izskatītu jautājumu par atstādinātā vai atstājušā valdes locekļa darbības izbeigšanu [4,109].

Tādējādi SIA dalībnieku sapulce, realizējot Komerclikuma 210.panta pirmās daļas 4.punktā noteikto kompetenci, izsaka sabiedrības gribu ar dalībnieku sapulces lēmumu, AS padome, realizējot Komerclikuma 292.panta pirmās daļas 1.punktā noteikto kompetenci, izsaka sabiedrības gribu ar padomes lēmumu, savukārt persona, realizējot Komerclikuma 224.panta otrajā daļā, 305.panta otrajā daļā noteikto kompetenci, izsaka savu gribu, parakstot rakstveida piekrišanu ieņemt valdes locekļa amatu. Tādējādi rodas pilnvarojuma līgums: valdes loceklim ir dots uzdevums Civillikuma 2289.panta un Komerclikuma 221.panta pirmās daļas, 30.panta pirmās daļas izpratnē, un valdes loceklis ir šo uzdevumu uzņēmis.

Civillikuma 2289.pants nosaka, ka ar **pilnvarojuma līgumu** viena puse (pilnvarnieks, uzdevuma ņēmējs) uzņemas izpildīt otru (pilnvaras devējam, pilnvarotājam, uzdevuma devējam) – zināmu uzdevumu, bet pilnvaras devējs apņemas pilnvarnieka rīcību atzīt sev par saistošu. Savukārt Civillikuma 2302.pantā noteikts, ka, ja pilnvarnieks ir pārkāpis sava pilnvarojuma robežas, tad viņa izdarītā darbība ir spēkā tikai tiktāl, ciktāl tā izpildīta saskaņā ar uzdevumu [5]. Pārsvārā pilnvarojuma līgums ir bezatlīdzības līgums, kaut gan atlīdzība arī varētu būt noteikta.

Komerclikums neregulē jautājumu par atsevišķa, detalizēta rakstiska līguma noslēgšanu ar valdes locekli. Tomēr rakstisku līgumu ar valdes locekli būtu ieteicams noslēgt, lai strīdu gadījumā izvairītos no interpretācijām, izvērtējot, kāds ir bijis pušu nodoms, kādas faktiskās attiecības ir izveidojušās.

Pilnvarojuma līgums pārsvārā pēc savas dabas ir uzticības un bezatlīdzības līgums. Darba likuma 3. pantā tiek sniegts darbinieka definējums, proti, darbinieks ir fiziska persona, kas uz darba līguma

pamata par nolīgto darba samaksu veic noteiktu darbu darba devēja vadībā [6]. Likuma «Par valsts sociālo apdrošināšanu» 1.panta otrās daļas «C» apakšpunktā par darba ņēmēju tiek uzskatīts komercsabiedrības valdes loceklis, kuram ir tiesības uz atlīdzību, ja atlīdzība ir faktiski noteikta [7]. Neatkarīgi no tā, vai saskaņā ar pilnvarojuma līgumu valdes loceklim ir noteikta atlīdzība vai nē, 2014.gada 1.janvārī jauno grozījumu likuma «Par valsts sociālo apdrošināšanu» un likuma «Par iedzīvotāju ienākuma nodokli» [8] rakursā pie atbilstošiem nosacījumiem valdes loceklis, ar kuru tika noslēgts pilnvarojuma līgums, varētu būt uzskatāms **par darba ņēmēju likuma** «Par valsts sociālo apdrošināšanu» izpratnē. Turklāt šāda valdes locekļa definēšana ir cieši saistīta nevis ar viņa faktiski veicamajām darbībām kapitālsabiedrībā (ar valdes locekli noslēgtā uzņēmuma līguma gadījumā, kas darbā tiks aplūkots vēlāk), kas zināmā veidā pārsniedz viņam sniegto pilnvarojumu, bet ar vadītā uzņēmuma pirmstaksācijas gada un taksācijas gada finanšu rādītājiem, un, proti:

Pirmstaksācijas gada kritēriji:

- kapitālsabiedrībai gada apgrozījums pārsniedz gada minimālo algu (minimālā mēnešalga x 12), kas reizināta ar koeficientu 3,3 (2013.gadā – 7920 latu, kas atbilst 11269,15 euro);
- visus pirmstaksācijas gada mēnešus kapitālsabiedrībai nebija neviena darba ņēmēja, tai skaitā valdes locekļa, kas saņem vismaz minimālo algu (2013.gadā – 200 latu, kas atbilst 284,57 euro).

Taksācijas gada kritēriji:

- kapitālsabiedrībai taksācijas gada konkrētajā mēnesī ir apgrozījums;
- taksācijas gada konkrētajā mēnesī nav bijis neviena darbinieka vai valdes locekļa, kas saņem vismaz minimālo algu (320 eiro).

Ja vienlaikus tiek izpildīti visi četri minētie kritēriji, tiek uzskatīts, ka konkrētajā taksācijas gada mēnesī kapitālsabiedrības valdes loceklis ir guvis **domājamo ienākumu** minimālās darba algas apmērā – 320 eiro, kas ir apliekams ar iedzīvotāju ienākuma nodokli un no kura ir jāveic valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas [9]. Turklāt, šādā veidā, tas ir, atbilstot augstāk minētajiem kritērijiem, valdes loceklis ir uzskatāms par darba ņēmēju likuma «Par valsts

sociālo apdrošināšanu» izpratnē, arī likuma «Par valsts sociālo apdrošināšanu» 1.panta otrās daļas «c» apakšpunktā par darba ņēmēju tiek uzskatīts komercsabiedrības valdes loceklis, kuram ir tiesības uz atlīdzību, ja atlīdzība ir faktiski noteikta.

Augstākās tiesas Senāta ieskatā «pilnvarojuma līgums nav labāks par darba līgumu, lai regulētu SIA valdes priekšsēdētāja pienākumu izpildi, atlīdzību un citus jautājumus. Pilnvarnieks sava pilnvaru devēja vārdā veic galvenokārt juridiska rakstura darbības, tas ir, pārstāv pilnvaras devēju attiecībās ar trešajām personām ārpus SIA. Pilnvarojuma līgums var būt noderīgs, lai noregulētu kāda valdes locekļa pienākumus un tiesības, piemēram, ja viņam jāpārziņina SIA sadarbība ar transporta vai būvniecības sabiedrībām. SIA valdes priekšsēdētāja personā apvienojas gan SIA kā juridiskas personas gribas veidošana (dalībnieku sapulces lēmumu un likuma vispārējo noteikumu ietvaros), gan arī šīs gribas īstenošana» [10].

Cits līguma veids, kas var būt noslēgts ar valdes locekli, ir **uzņēmuma līgums**. Civillikuma 2179.pantā noteikts, ka «Ja saistības mērķis ir nevis darbs vispār, bet kāds noteikts darba rezultāts, tad līgums par to nav uzskatāms par darba līgumu, bet par uzņēmuma līgumu». Savukārt Civillikumā 2212.pants, paredz, ka «Ar uzņēmuma līgumu viena puse uzņemas izpildīt otram par zināmu atlīdzību ar saviem darba rīkiem un ierīcēm kādu pasūtījumu, izgatavot kādu lietu vai realizēt kādu pasākumu» [5].

Likuma «Par iedzīvotāju ienākuma nodokli» 8.panta 22.daļā noteikts, ka fiziskā persona (maksātājs) gūst ienākumu, par kuru jāmaksā algas nodoklis, ja tiek konstatēta vismaz viena no šādām pazīmēm:

- 1) maksātāja ekonomiskā atkarība no personas, kurai tas sniedz pakalpojumus;
- 2) finansiālā riska neuzņemšanās peļņu nenesoša darba izpildes vai zaudētu debitoru parādu gadījumā;
- 3) maksātāja integrācija uzņēmumā, kuram viņš sniedz savus pakalpojumus. Integrācija uzņēmumā šā panta izpratnē ir darba vai atpūtas vietas esamība, pienākums ievērot uzņēmuma iekšējās kārtības noteikumus un citas līdzīgas pazīmes;
- 4) maksātāja faktisko brīvdienu un atvaļinājumu

esamība un to ņemšanas kārtības saistība ar uzņēmuma iekšējo darba kārtību vai citu uzņēmumā nodarbināto fizisko personu darba grafiku;

- 5) maksātāja darbība notiek citas personas vadībā vai kontrolē, maksātājam nav iespējas piesaistīt darbu izpildē savu personālu vai izmantot apakšuzņēmējus;
- 6) maksātājs nav pamatlīdzekļu, materiālu un citu saimnieciskajā darbībā izmantoto aktīvu īpašnieks (šis kritērijs neattiecas uz personīgo autotransportu vai atsevišķiem personīgajiem instrumentiem, kas izmantoti darba uzdevumu izpildei) [8].

Savukārt likuma «Par valsts sociālo apdrošināšanu» 1.panta otrās daļas «d» apakšpunktā par darba ņēmēju tiek uzskatīta persona, kura ir noslēgusi Civillikuma IV daļas 15.nodaļā paredzēto uzņēmuma līgumu un nav reģistrējusies kā saimnieciskajā darbībā gūtā ienākuma nodokļa maksātājs [7].

Eiropas Savienības tiesas ieskatā «kapitālsabiedrības valdes loceklis, kurš tai sniedz pakalpojumus, ir tās neatņemama sastāvdaļa, ir jāuzskata par darba ņēmēju, ja viņa darbība noteiktu laiku tiek veikta citas šīs sabiedrības struktūras vadībā vai kontrolē, un, ja kā atlīdzību par šo darbību viņš saņem darba samaksu» [11]. Turklāt tiesa norādīja, ka formāla kvalifikācija par «pašnodarbinātu personu» neizslēdz, ka persona ir jākvalificē kā darba ņēmējs, ja tās neatkarība ir tikai fiktīva, tādējādi slēpjot darba attiecības [11].

Latvijas tiesu prakse liecina, ka, pamatojoties uz Valsts darba inspekcijas likuma 3.panta pirmo daļu, 5.panta otrās daļas 6.punktu [12], Valsts darba inspekcijai ir tiesības noteikt, vai tiesiskās attiecības ir darba tiesiskās attiecības, neatkarīgi no tiesisko attiecību dalībnieku viedokļiem. Valsts darba inspekcijai ir tiesības vērtēt privāttiesiskajos līgumos, tai skaitā uzņēmuma līgumos, noteikto tiesisko attiecību saturu, lai konstatētu, vai pušu nodibinātās līgumu attiecības pēc savas būtības nav uzskatāmas par darba tiesiskajām attiecībām, un vai nav saskatāmi darba tiesisko attiecību pārkāpumi. Izvērtējot uzņēmuma līguma un darba līguma pazīmes, konstatējams, ka abu līgumu pazīme ir nodarbinātības fakta pastāvēšana un atlīdzības saņemšana, tomēr abi minētie līgumi pēc to juridiskās dabas ir atšķirīgi. Noslēgtie

uzņēmuma līgumi nevar aizstāt darba līgumu, ja persona faktiski veic darbu, pakļaujoties noteiktai darba kārtībai, par atlīdzību, bet nesaņem darbiniekiem ar likumu piešķirtās garantijas un tiesisko aizsardzību [13].

Neskatoties uz to, ka varētu būt konstatēti apstākļi, kad par valdes locekli ir jāmaksā iedzīvotāju ienākuma nodoklis un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas pat no pilnvarojuma līguma vai uzņēmuma līguma noslēgšanas brīža. Tomēr pat šādos apstākļos valdes loceklis automātiski nebauda ar Darba likumu piešķirtās garantijas, tiesības un tiesisko aizsardzību.

Ar valdes locekli noslēdz arī **darba līgumu**. Valdes loceklis ir profesija ar tai piešķirto Profesiju klasifikatoru kodu – 1120 14. Valdes locekļa profesionālas darbības pamatuzdevumi ir noteikt vai formulēt uzņēmuma darbības pamatvirzienus; plānot, vadīt un koordinēt uzņēmuma darbu kopumā; noteikt ekonomiskās un tehniskās attīstības rādītājus, konkrētus uzdevumus un konsultēt pakļautos vadītājus; vadīt ikdienas darījumus, operatīvos darba procesus (piemēram, darījumu slēgšana ar piegādātājiem, klientiem, citām iestādēm, biedrībām un nodibinājumiem, organizācijām); pārstāvēt uzņēmumu darījumos ar citiem uzņēmumiem, tai skaitā valsts pārvaldes iestādēm vai citām valsts varas institūcijām u.c.[14].

Sabiedrības iekšējā struktūrā valdes locekļa lietotais amats nosaukums ir, piemēram, direktors, rīkotājdirektors, izpilddirektors, tad to arī iespējams norādīt darba līgumā (piemēram, iekavās minot, ka sabiedrības iekšēji lietotais amats nosaukums ir direktors vai rīkotājdirektors, vai izpilddirektors).

Darba likuma 44.panta trešajā daļā noteikts, ka ar kapitālsabiedrības izpildinstitūciju locekļiem slēdzams darba līgums, ja vien viņi netiek nodarbināti, pamatojoties uz citu civiltiesisku līgumu. Ja kapitālsabiedrības izpildinstitūciju locekļi tiek nodarbināti, pamatojoties uz darba līgumu, tas slēdzams uz noteiktu laiku [6]. Savukārt Komerclikuma 221.panta astotajā daļā noteikts, ka SIA valdes loceklim ir tiesības uz atlīdzību, kas atbilst viņa pienākumiem un sabiedrības finansiālajam stāvoklim, bet Komerclikuma 308.panta pirmajā daļā

noteikts, ka AS valdes loceklim ir tiesības uz atlīdzību atbilstoši viņa pienākumu apjomam un sabiedrības finansiālajam stāvoklim [1].

Darba līguma gadījumā uz valdes locekli kā darbinieku ir attiecināmas Darba likumā paredzētās garantijas un aizsardzība. Piemēram, slimības laika apmaksas noteikumi, darba algas izmaksas termiņi, pabalsti, atvaļinājuma ilgums un apmaksa, u.c.

Tomēr valdes loceklis nebauda Darba likumā noteiktās garantijas par darba uzteikumu un par atjaunošanu darbā. Tiesa prezumē, ka «darba līguma noslēgšana ar valdes locekļiem neatceļ Komerclikuma normu kā speciālu normu piemērošanu attiecībā uz valdes locekļu atsaukšanu. Valdes locekļus sabiedrībās ar ierobežotu atbildību var atsaukt ar dalībnieku sapulces lēmumu, bet akciju sabiedrībās ar padomes lēmumu, nepiemērojot Darba likuma noteikumus par darba tiesisko attiecību izbeigšanu, taču ievērojot Komerclikuma 224. un 306.panta prasības» [15]. «Darba likuma noteikumi attiecībā uz valdes locekli, kas atsaukts no amata ar kapitālsabiedrības dalībnieku sapulces lēmumu, nav piemērojami, jo Darba likuma normas var tikt piemērotas tikai tiktāl, ciktāl Komerclikumā kā speciālajā likumā attiecībā uz valdes locekli nav noteikts citādi. Darbībai valdes locekļa amatā ir izteikts uzticības raksturs un valdes loceklim, kurš no amata atsaukts, Komerclikumā nav paredzētas tiesības prasīt atjaunošanu amatā tiesas ceļā, jo tiesa nevar iejaukties uzņēmējsabiedrības izpildinstitūcijas (par kādu atzīstama valde) izveidošanas jautājumu risināšanā [16].

Komerclikums [1] un Darba likums [6] neregulē jautājumu par atsevišķa, detalizēta rakstiska līguma noslēgšanu ar valdes locekli. Tomēr šādu līgumu būtu ieteicams noslēgt, lai strīda gadījumā izvairītos no interpretācijām, izvērtējot, kāds ir bijis pušu nodoms, kādas faktiskās attiecības ir izveidojušās [17].

Secinājumi.

1. Noslēdzot pilnvarojuma līgumu un uzņēmuma līgumu ar kapitālsabiedrību, valdes loceklim nav Darba likumā darbiniekam paredzētās garantijas un aizsardzības.
2. Neatkarīgi no noslēgtā līguma veida – pilnvarojuma līgums vai uzņēmuma līgums,

- valdes loceklis, īstenojoties attiecīgajiem nosacījumiem, tiek uzskatīts par darba ņēmēju likumu «Par sociālo apdrošināšanu» un «Par iedzīvotāju ienākuma nodokli» izpratnē.
3. Valdes locekļa definēšana par darba ņēmēju likumu «Par sociālo apdrošināšanu» un «Par iedzīvotāju ienākuma nodokli» izpratnē ir saistīta nevis ar viņa faktiski veicamajām darbībām vai sniegto pilnvarojumu kapitālsabiedrībā, bet ar vadītās kapitālsabiedrības pirmstaksācijas gada un taksācijas gada finanšu rādītājiem.
 4. Valdes locekļa veiktais darbs, pildot pilnvarojuma līgumu vai uzņēmuma līgumu, konkrētajos apstākļos tiek uzskatīts par darba tiesiskajām attiecībām Darba likuma izpratnē.
 5. Kapitālsabiedrības valdes loceklis nebauda tiesisko aizsardzību jautājumos par darba līguma uzteikumu un par atjaunošanu darbā.
Komerclikums un Darba likums ir jāpapildina ar imperatīvu normu – ar valdes loekli ir jānoslēdz rakstisks līgums par amata pienākumu pildīšanu.

Izmantoto avotu saraksts:

1. Komerclikums. Latvijas Republikas likums, pieņemts 13.04.2000., stājies spēkā 01.01.2002. // «Latvijas Vēstnesis» 158/160 (2069/2071), 04.05.2000., «Ziņotājs», 11, 01.06.2000.
2. Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrs: Vēsture. Prakse. Kometāri // Rīga: Tiesu namu agentūra, 2010.
3. Galvenā valsts notāra 2007. gada 26. oktobra lēmums Nr.128 // Pieejams: <http://www.ur.gov.lv/gvn.html?a=65&l=826> (skatīts 11.04.2014)
4. Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra tiesību piemērošanas prakse. Komerctiesības, biedrošanas tiesības un publiskie reģistri. Prof. R.Baloža zinātniskā redakcijā // Rīga: Apgads Zvaigzne ABC, 2013.
5. Civillikums. Latvijas Republikas likums, pieņemts 28.01.1937, stājas spēkā 01.09.1992. // «Valdības Vēstnesis», 41, 20.02.1937.
6. Darba likums. Latvijas Republikas likums, pieņemts 20.06.2001., stājas spēkā 01.06.2002. // «Latvijas Vēstnesis», 105 (2492), 06.07.2001., «Ziņotājs», 15, 09.08.2001.
7. Par valsts sociālo apdrošināšanu. Latvijas Republikas likums, pieņemts 01.10.1997., stājas spēkā 01.01.1998. // «Latvijas Vēstnesis», 274/276 (989/991), 21.10.1997., «Ziņotājs», 22, 27.11.1997.
8. Par iedzīvotāju ienākuma nodokli. Latvijas Republikas likums, pieņemts 11.05.1993., stājas spēkā 01.01.1994. // «Latvijas Vēstnesis», 32, 01.06.1993., «Ziņotājs», 22/23, 10.06.1993.
9. Informatīvais materiāls Izmaiņas nodokļu normatīvajos aktos par kapitālsabiedrību valdes locekļu ienākumu // pieejams: <http://www.vid.gov.lv/default.aspx?tabid=7&id=15&oid=109815> (skatīts 15.04.2014.)
10. 26.11.2008. Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta Spriedums Lietā SKC-437 // pieejams: http://at.gov.lv/lv/judikatura/judikaturas-nolemumu-arhivs/senata-civillietu-departaments/hronologiska-seciba_1/2008/ (skatīts 18.04.2014.)
11. 11.11.2010. Eiropas Savienības tiesas spriedums (otrā palāta) Lieta C-232/09 «Par lūgumu sniegt prejudiciālu nolemumu atbilstoši EKL 234.pantam, ko Augstākās tiesas Senāts (Latvija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2009.gada 13.maijā un kas Tiesā reģistrēts 2009.gada 25.jūnijā, tiesvedībā» // Pieejams: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=78560&doclang=lv> (skatīts 19.04.2014.)
12. Valsts darba inspekcijas likums. Latvijas Republikas likums, pieņemts 19.06.2008., stājas spēkā 10.07.2008. // «Latvijas Vēstnesis», 104 (3888), 09.07.2008., «Ziņotājs», 15, 14.08.2008.

13. 22.08.2012. Administratīvas rajona tiesas Rīgas tiesu nama lēmums lietā Nr. 142281211, kurā ir atsauce uz Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 25.jūnija spriedums lietā Nr. SKA 312/2007 11.punkts, Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2010.gada 20.septembra rīcības sēdes lēmums lietā Nr. SKA 662/2010 7.punkts // Pieejams: http://www.tiesas.lv/files/AL/2012/08_2012/22_08_2012/AL_2208 _raj A-01934-12_25.pdf (skatīts 19.04.2014.)
14. 18.05.2010. Ministru kabineta noteikumi Nr. 461 «Noteikumi par Profesiju klasifikatoru, profesijai atbilstošiem pamatuzdevumiem un kvalifikācijas pamatprasībām un Profesiju klasifikatora lietošanas un aktualizēšanas kārtību» <http://likumi.lv/doc.php?id=210806> (skatīts 12.04.2014.)
15. 11.04.2007. Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta Spriedums Lietā Nr. SKC-239/2007 // Pieejams: http://at.gov.lv/lv/judikatura/judikaturas-nolemumu-arhivs/senata-civillietu-departaments/hronologiska-seciba_1/2007/ (skatīts 20.04.2014.)
16. 19.01.2011. Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta Spriedums Lietā Nr. SKA-1/2011 // Pieejams: <http://at.gov.lv/files/uploads/files/archive/department1/2011/1-11.pdf> (skatīts 20.04.2014.)
17. Ceple I. Aspekti, kas jāņem vērā, slēdzot līgumu ar valdes locekli // Dienas Bizness, 23.01.2014.

References

1. The LR Commercial Law, adopted on 13 April 2000, coming into force on 1 January 2002. // «Latvijas Vēstnesis» 158/160 (2069/2071), 04.05.2000., «Ziņotājs», 11, 01.06.2000.
2. Latvian Company Register: History. Practice. Comments // Rīga: Tiesu namu agentūra, 2010.
3. Chief State Notary decision No. 128 of 26 October 2007 <http://www.ur.gov.lv/gvn.html?a=65&l=826> skatīts 11.04.2014
4. Latvian Company Register enforcement practices. Commercial law, freedom of association and the right to public records. Scientific editor: prof. R.Balodis // Rīga: Apgads Zvaigzne ABC, 2013.
5. The LR Civil Law, adopted on 28 January 1937, coming into force on 1 September 1992. // «Valdības Vēstnesis», 41, 20.02.1937.
6. LR Labour Law, adopted on 20.06.2001., coming into force on 01.06.2002. // «Latvijas Vestnesis», 105 (2492), 06.07.2001., «Ziņotājs», 15, 09.08.2001.
7. LR Law on State Social Insurance, adopted on 01.10.1997., coming into force on 01.01.1998. // «Latvijas Vēstnesis», 274/276 (989/991), 21.10.1997., «Ziņotājs», 22, 27.11.1997.
8. LR Law On Personal Income Tax, adopted on 11.05.1993., coming into force on 01.01.1994. // «Latvijas Vēstnesis», 32, 01.06.1993., «Ziņotājs», 22/23, 10.06.1993.
9. Informational material: Changes in the taxation laws and regulations regarding the income of board members // <http://www.vid.gov.lv/default.aspx?tabid=7&id=15&oid=109815>
10. 26.11.2008. Supreme Court Senate Department of Civil Cases Judgment on Case SKC-437 // <http://at.gov.lv/lv/judikatura/judikaturas-nolemumu-arhivs/>
11. 11.11.2010. European Union Court (Second Chamber) Case C-232/09 «On the request for a preliminary ruling under Article 234 by the Supreme Court Senate (Latvia), made by decision adopted on 13 May 2009, received by the Court in 2009 and filed on June 25» // available at <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=78560&doclang=lv>
12. LR State Labour Inspection Law, adopted on 19.06.2008., coming into force on 10.07.2008. // «Latvijas Vēstnesis», 104 (3888), 09.07.2008., «Ziņotājs», 15, 14.08.2008.
13. 22.08.2012. Administrative District Court Decision on Case Nr.142281211, as a reference to the Administrative Affairs Department of the Supreme Court Judgment made on June 25, 2007,

- Case Nr.SKA 312/2007 paragraph 11, Administrative Affairs Department of the Supreme Court on September 20, Appeal proceedings Nr. SKA 662/2010, paragraph 7 available at // http://www.tiesas.lv/files/AL/2012/08_2012/22_08_2012/AL_2208_raj A-01934-12_25.pdf
14. 18.05.2010. Regulations of the LR Cabinet of Ministers No. 461 «On the Classification of Occupations, relevant qualifications, essential core tasks, application and updating» // <http://likumi.lv/doc.php?id=210806>
 15. 11.04.2007. Adjudication of the Supreme Court Senate Department on Civil Case No. SKC-239/2007, available at http://at.gov.lv/lv/judikatura/judikaturas-nolemumu-arhivs/senata-civillietu-departaments/hronologiska-seciba_1/2007/ (skatīts 20.04.2014.)
 16. 19.01.2011. Adjudication of the Supreme Court Senate Department on Civil Case No. SKA-1/2011 <http://at.gov.lv/files/uploads/files/archive/department1/2011/1-11.pdf> (skatīts 20.04.2014.)
 17. Ceple I. Aspects to be taken into account when concluding a contract with a board member // Dienas Bizness, 23.01.2014.